

[Pelle Voigt]

skal nøjes med at pege på, at den nordatlantiske traktat, som Danmark underskrev i 1949, var en traktat om et forsvarssamarbejde, hvor de angrebne deltagerlande hver for sig og i forståelse med de øvrige deltagerlande skulle tage sådanne skridt, herunder anvendelse af væbnet magt, som hver af dem anser for nødvendige.

Denne formulering i NATO-traktaten har man jo bevæget sig fuldstændig bort fra med indførelsen af den integrerede kommandostruktur, med opbygning af forstærkningsaftaler osv., og det er blot ét eksempel på, at der er sket ganske fundamentale ændringer i den danske opfattelse af traktaten fra dengang, man indgik den, og frem til i dag.

Det var også i sin tid et klart dansk synspunkt, at Tyrkiet og Grækenland ikke havde noget at gøre i alliancen, og at man ikke burde have Grækenland og Tyrkiet med i alliancen overhovedet. Også det synspunkt har man ændret på undervejs. Og derfor er det vel ikke så lysende klart, hvad der menes med »den hidtidige holdning til NATO-traktaten«.

Endnu mere uklart bliver det, når vi får at vide, at både udenrigsministeren og hr. Sønderby kan stemme for den dagsorden, som hr. Hans Hækkerup har foreslået. Det er, synes jeg, uforståeligt. Det er også uforståeligt, at Det Konservative Folkeparti kan stemme for den på baggrund af de signaler, som disse partier igennem lang tid har udspremt i dagspressen.

For at tage et dugfrisk eksempel vil jeg gerne citere det, som hr. Sønderby i dag siger til Information – oven i købet på forsiden, det er jo meget fornemt – hvor hr. Sønderby siger: »NATO var indrettet på Øst-Vest-konflikten. Men fremover handler det om en konflikt mellem Nord og Syd, hvor kriseområdet kan blive Mellemøsten og Middelhavsområdet. På længere sigt bør danske soldater deltage i operationer uden for NATO's traditionelle traktatområde.« Det er jo ikke voldsomt i samklang – for nu at udtrykke det pænt – med den fortolkning af dagsordenen, som hr. Hans Hækkerup har fremlagt, og det er der stort set ikke noget der er af det, hr. Sønderby de sidste år har sagt om disse spørgsmål.

At der så – det vil jeg så tilstå hr. Hans Hækkerup – i Venstres politik på dette område i det hele taget gør sig en voldsom uklarhed gældende, det er sandt. For virkeligheden er jo den, at Venstre ikke aner sine levende råd med hensyn

til, om man nu skal satse på EF som sikkerhedspolitisk forum, eller om man skal satse på Den Vesteuropæiske Union, om man skal satse på NATO eller man skal satse på alle ting på én gang. Det fremgår også helt klart af de udtalelser, der er kommet frem i løbet af det sidste år, og som er blevet bekræftet heroppefra i dag.

Derfor er det jo indlysende og klart, at der er brug for en ordentlig diskussion om dette spørgsmål i Folketingets sikkerhedspolitiske udvalg, og på det punkt ligner de to dagsordener, som behandles her i dag, jo også på forbløffende vis hinanden. Det forstod jeg at hr. Glønborg var meget optaget af; han så her det historiske kompromis tone frem, og jeg havde nær sagt den evige fred tone frem ved sammenligningen mellem disse to passager.

Jeg er ikke sikker på, at det er en helt rimelig måde at betragte det på, for det burde egentlig være temmelig indlysende, at spørgsmål af denne karakter skal gøres til genstand for behandling i Folketingets sikkerhedspolitiske udvalg.

Jeg vil godt sige, hvad SF's holdning er til det kaos, som er opstået omkring forsvarsalliancerne i Europa i det sidste år, og efter at Warszawa-pagten nu er blevet nedlagt. Efter vores opfattelse er det fuldstændig klart, at hverken Den Vesteuropæiske Union eller NATO er i stand til at løse de afgørende sikkerhedspolitiske opgaver, som står foran os. Og det er først og fremmest de konflikter, der nu bryder frem i Europa mellem forskellige nationaliteter, forskellige lande inden for Sovjetunionen, mellem tidligere østeuropæiske stater indbyrdes, mellem nationaliteterne inden for eksisterende stater i Europa, borgerkrig i Jugoslavien, en mulig krig mellem Ungarn og Rumænien, konflikter mellem Armenien og Azerbajdjan, de baltiske republikkers frihedskamp osv., osv.

Her er de sikkerhedspolitiske opgaver af militær art, som vi kommer til at stå over for i det næste tiår, og det er jo ganske indlysende, at hverken den Den Vesteuropæiske Union eller NATO kan spille nogen som helst konstruktiv rolle i den sammenhæng.

Der er faktisk kun formuleret ét forsøg på at finde et organ, der vil kunne gøre det, og det er en institutionalisering af den proces, som foregår i Konferencen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa. Kun en samlet sikkerhedsstruktur, som omfatter de neutrale lande, de tidligere Warszawa-pagtlande og NATO-landene, kan i